

การถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากรภายในหน่วยงาน

ด้าน องค์ความรู้ด้านกฎหมายการเงินการคลังภาครัฐ

เรื่อง ความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๗

หน่วยงาน สำนักงานคลังจังหวัดบึงกาฬ

เนื้อหาโดยสรุป

ความเป็นมา

โดยที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ดังนั้น ความเสียหายที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ หลักการของกฎหมาย และขั้นตอนการดำเนินการจึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้บังคับ (ก่อนวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๙) การพิจารณาความรับผิดของเจ้าหน้าที่จะเป็นไปตามหลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เรื่องละเมิด โดยมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

๑) เจ้าหน้าที่รับผิดเมื่อกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อ

๒) หน่วยงานเรียกให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวน

๓) กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดหลายคน หน่วยงานสามารถเรียกให้เจ้าหน้าที่ทุกคน หรือคนใดคนหนึ่ง รับผิดชอบค่าเสียหายได้เต็มจำนวนตามหลักกฎหมายเรื่องลูกหนี้ร่วม

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หากมีความเสียหายเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ หลักการของกฎหมาย หรือที่เรียกว่าส่วนที่เป็นสารบัญญัติ เช่น ฐานความผิด การแบ่งส่วน ความรับผิดและอายุความฟ้องคดี เป็นไปตามหลักกฎหมายพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปดังนี้

๑) เจ้าหน้าที่รับผิดเมื่อกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

๒) หน่วยงานเรียกให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายโดยคำนึงถึงระดับความร้ายแรง

แห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยไม่ต้องให้ใช้เต็มจำนวนความเสียหายก็ได้ นอกจากนี้ หากความเสียหายเกิดจากความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ก็ต้องหักส่วนดังกล่าวออกด้วย

๓) กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดหลายคน ไม่ให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ โดยเจ้าหน้าที่แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

คำนิยามที่สำคัญ

มาตรา ๔ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็น การแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานอื่นใด

หน่วยงานของรัฐ...

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มี ๒ ประเภท

๑. การกระทำละเมิดต่อเอกชนหรือบุคคลภายนอก

ความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดแก่เอกชนหรือบุคคลภายนอก เป็นไปตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ

๒. การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

ความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดแก่หน่วยงานของรัฐ เป็นไปตามความในมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติฯ

การจะพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของหน่วยงานของรัฐต่อบุคคลภายนอก แบ่งเป็น ๒ กรณี ได้แก่

๑. กรณีการกระทำละเมิดเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๕)

๒. กรณีการกระทำละเมิดเป็นการกระทำนอกเหนือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๖)

กรณีที่ ๑ ความรับผิดทางละเมิดของหน่วยงานของรัฐที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

“มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดตามวรรคหนึ่ง”

เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ได้กระทำการละเมิด หน่วยงานของรัฐต้องรับผิด/ถูกฟ้องแทนเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ วรรคแรก ผู้เสียหายต้องฟ้องหน่วยงานของรัฐ จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ตัวอย่าง เจ้าหน้าที่ขับรถของทางราชการไปติดต้องงานราชการแล้วเกิดอุบัติเหตุชนรถยนต์ของบุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในผลแห่งละเมิดนั้น โดยบุคคลภายนอกหรือประชาชน ผู้ได้รับความเสียหายสามารถฟ้องคดีให้หน่วยงานของรัฐชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้แต่จะฟ้องร้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

การพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่

๑. เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

ตัวอย่าง สรรพสามิตจังหวัดเดินทางไปราชการโดยรถยนต์ของสำนักงาน แล้วพนักงานขับรถชนกับรถคันอื่น ถือว่าพนักงานขับรถกระทำการละเมิดโดยปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

๒. เป็นการปฏิบัติหน้าที่...

๒. เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ตัวอย่าง สรรพสามิตจังหวัดจะต้องเดินทางไปราชการ แต่พนักงานขับรถยนต์ลาหยุด จึงขอให้เจ้าหน้าที่การเงินช่วยขับรถให้แทน หากรถเกิดอุบัติเหตุชนกับรถคันอื่นกรณีเช่นนี้ถือว่าเจ้าหน้าที่การเงินปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่ง

กรณีที่ ๒ ความรับผิดทางละเมิดของหน่วยงานของรัฐที่เกิดขึ้นจากการกระทำนอกเหนือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

“มาตรา ๖ ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดในการนั้น เป็นการเฉพาะตัวในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้”

ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ (นอกเหนือการปฏิบัติหน้าที่) หน่วยงานของรัฐไม่ต้องรับผิดหรือถูกฟ้องตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดฯ กล่าวคือเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้เป็นการเฉพาะตัว

การพิจารณาว่าเป็นการกระทำนอกเหนือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

พิจารณาจากพฤติการณ์ ต้องเป็นการส่วนตัวโดยแท้

ตัวอย่าง พนักงานไปรษณีย์จอดรถเก็บบจดหมายข้างทาง ตำรวจบอกว่าจอดไม่ได้เนื่องจากเป็นชั่วโมงเร่งด่วน พนักงานไปรษณีย์โมโหจึงออกรถอย่างแรงเป็นเหตุให้ตำรวจหวัฟาดพื้น การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำนอกเหนือการปฏิบัติหน้าที่ เป็นการกระทำส่วนตัวโดยแท้

พระราชบัญญัติละเมิดมีบทบัญญัติให้ผู้เสียหายใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้ ๒ ทาง คือ

๑. ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาล ตามนัยมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ หรือ

๒. ใช้สิทธิยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ ตามนัยมาตรา ๑๑

การใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาล

บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายสามารถฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้โดยตรง โดยไม่ต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐก่อน โดยหากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ผู้เสียหายต้องฟ้องเจ้าหน้าที่โดยตรงจะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้ (มาตรา ๖) แต่หากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ผู้เสียหายต้องฟ้องหน่วยงานของรัฐโดยตรงจะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ (มาตรา ๕)

บุคคลภายนอก คือ บุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่หรือผู้เสียหายได้แก่ บุคคลหรือนิติบุคคลที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่และให้หมายความรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐคนอื่น ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะสังกัดหน่วยงานเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับความเสียหายหรือสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือไม่ก็ตาม

กรณีผู้เสียหายฟ้องผิดตัว...

กรณีผู้เสียหายฟ้องผิดตัว

กรณีที่ศาลยกฟ้องเพราะเหตุหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องไม่ใช่ผู้ต้องรับผิดชอบให้โอกาสผู้เสียหายฟ้องใหม่ได้ ภายใน ๖ เดือนนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

อายุความในการใช้สิทธิของผู้เสียหาย

การใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาล ผู้เสียหายจะต้องฟ้องคดีภายใน ๑ ปี นับแต่วันรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี หรืออีกนัยหนึ่ง ภายใน ๑ ปี นับแต่วันรู้ถึงการละเมิด และรู้ตัวผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน อย่างไรก็ตาม การใช้สิทธิเรียกร้องตามที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะดังกล่าวข้างต้น จะต้องกระทำภายในกำหนดอายุความทั่วไปตามมาตรา ๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้ใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนอันเกิดแต่มูลละเมิดมีอายุความสิบปีนับแต่วันทำละเมิดด้วย

การใช้สิทธิยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ ตามนัยมาตรา ๑๑

บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ผู้เสียหายสามารถยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐตามนัยมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นก็ได้ ในการนี้ หน่วยงานของรัฐต้องออกใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้ว หากผู้เสียหายยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับ หรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบ และขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

การยื่นคำขอ

ให้ผู้เสียหายยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดสังกัดอยู่โดยตรง หากเจ้าหน้าที่ไม่สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้ผู้เสียหายยื่นคำขอต่อกระทรวงการคลัง

วิธีการยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน มี ๒ วิธี

๑. ยื่นคำขอด้วยตัวเอง

๒. ยื่นคำขอทางจดหมาย กรณีเช่นนี้ให้ตอบใบรับคำขอโดยจดหมายเช่นกัน

ระยะเวลาในการยื่นคำขอ

ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐภายใน ๑ ปี นับแต่วันรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันกระทำความผิด

การพิจารณา...

การพิจารณาคำขอ

ระยะเวลาในการพิจารณาคำขอนั้น ตามมาตรา ๑๑ พระราชบัญญัติละเมิด กำหนดให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน ต้องกระทำโดยไม่ชักช้า และหากหน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตน ก็ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดขึ้นเพื่อดำเนินการต่อไปโดยไม่ชักช้า และจะต้องพิจารณาคำขอให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน

การกระทำที่ถือเป็น “ละเมิด” มีหลักเกณฑ์ ๓ ประการ

๑. กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ
๒. กระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย
๓. บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย

เมื่อเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่จะมีเพียงใดต้องพิจารณาตาม มาตรา ๘

มาตรา ๘ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

“ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

๑. หากเป็นกรณีเจ้าหน้าที่กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่แล้วเกิดความเสียหายขึ้นกับหน่วยงานของรัฐในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนกฎหมายบัญญัติให้หน่วยงานนำบทบัญญัติกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ตามมาตรา ๘ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

๒. ถ้าไม่ใช้การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ ต้องรับผิดเมื่อกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อ ต้องรับผิดเต็มจำนวนความเสียหาย และกรณีการกระทำละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนให้ร่วมกันรับผิดชอบชดใช้อย่างลูกหนี้ร่วม

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่โดยกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติตั้งแต่เกิดความเสียหายจนถึงเมื่อถูกฟ้องคดีและการไล่เบี้ย ระเบียบฯ กำหนดแนวทาง/ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิด ไว้เป็น ๒ กรณี คือ

หมวด ๑ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

หมวด ๑ กรณีเจ้าหน้าที่...

หมวด ๑ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ระเบียบให้ใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐทุก
หน่วยงาน (ตามระเบียบฯข้อ ๖) ดังนี้

๑. กระทรวง ทบวง กรม (ส่วนกลาง, ส่วนภูมิภาค) และ

๒. ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นๆ

เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใดไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐแห่งนั้นจะเป็นผู้กระทำหรือ
เจ้าหน้าที่ของรัฐหน่วยงานอื่นเป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายขึ้น มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรับรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นต้นโดยด่วน และให้ผู้บังคับบัญชา
ชั้นต้นรายงานตามลำดับชั้น จนถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ตามนัย ข้อ ๗ แห่งระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีฯ

๒. เมื่อหน่วยงานได้รับรายงานและไม่ทราบแน่ชัดว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นหรือไม่ หรือความเสียหาย
นั้นเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่หรือไม่ เช่นกระจกรถราชการแตกโดยไม่ทราบสาเหตุก็ให้มีการสอบ
ข้อเท็จจริงเบื้องต้นและหากเห็นว่า

๒.๑ มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ให้ตั้งคณะกรรมการ
สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

๒.๒ ไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ก็ไม่จำเป็นต้อง
แต่งตั้งคณะกรรมการฯ แต่ต้องรายงานผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงาน เพื่อพิจารณา
ว่าสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด (ข้อ ๑๒) หรือไม่

หน้าที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

๑. การประชุมคณะกรรมการ จะต้อง

- มีการรวมมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด

- ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มา
ประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

- มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากและในกรณีที่กรรมการคนใดไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุมให้ทำ
ความเห็นแย้งไว้ในความเห็นของคณะกรรมการ

๒. ตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง รับฟังพยานบุคคล หรือพยาน
ผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่ โดยจะต้องดูตั้งแต่ต้นทางจนจบสุดท้ายด้วยความ
ระมัดระวังและรอบคอบ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง

ในการพิจารณาตรวจสอบสำนวนของกระทรวงการคลังจะมีคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทาง
แพ่งเป็นผู้พิจารณาแล้วเสนอความเห็นให้กระทรวงการคลังวินิจฉัย องค์ประกอบของคณะกรรมการพิจารณา
ความรับผิดชอบทางแพ่งประกอบด้วย คณะกรรมการโดยตำแหน่ง คือ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และยังมี
คณะกรรมการที่ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งอีกจำนวนหนึ่ง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ เช่นเดียวกับ
คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด

หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่...

หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ให้ใช้บังคับเฉพาะกับหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บางประเภทเท่านั้น ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ยกเว้นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลภายนอก ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเห็นว่าความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องในการที่ตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้น แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้า และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

การรับคำขอ

- เมื่อเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก บุคคลภายนอกอาจมายื่นคำขอต่อหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้และหน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยเร็ว
- ส่วนเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้ยื่นคำขอหรือฟ้องคดีกระทรวงการคลัง เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีสังกัด ให้ฟ้องกระทรวงการคลัง
- กรณีผู้เสียหายยื่นคำขอผิดหน่วยงาน ให้หน่วยงานผู้รับคำขอรับส่งเรื่องไปยังหน่วยงานของรัฐที่เห็นว่าเป็นหน่วยงานของรัฐที่จะต้องรับผิดชอบพิจารณาต่อไป พร้อมแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐได้รับคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหม นับแต่วันที่ได้รับคำขอที่ส่งมา

การแต่งตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

- เมื่อหน่วยงานได้รับคำขอและเห็นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงทางละเมิด เมื่อพิจารณาว่าต้องชดใช้หรือไม่ หากต้องชดใช้ให้ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ดังนี้

๑. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน ถ้าความเสียหายเกิดแก่เงินให้ใช้เป็นเงินตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความเสียหายเกิดแก่ทรัพย์สินอื่นให้ใช้ราคาสุทธิหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้ว หรือใช้ค่าซ่อมเพื่อให้ทรัพย์สินนั้นกลับคืนสู่สภาพเดิม โดยมีหลักฐาน เช่น ภาพถ่ายของทรัพย์สินที่เสียหาย ค่าซ่อมตามใบเสร็จรับเงินของบริษัท ห้างหรือร้านที่ทำการซ่อม และใบกำกับภาษี เป็นต้น

๒. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ร่างกายหรือชีวิต

- ค่ารักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายจริงไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
- ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย

ก. กรณีผู้เสียหายไม่มีรายได้ประจำ ให้ชดใช้ความเสียหายตามช่วงเวลา ที่ผู้เสียหายไม่สามารถไปทำงานได้ โดยคำนวณตามอัตราค่าจ้าง ขึ้นตำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานตามเขตจังหวัดซึ่งเป็นภูมิลำเนาของผู้เสียหาย ณ วันที่ได้รับความเสียหาย ไม่เกินวันละ ๓๐๐ บาท ตามจำนวนวันที่แพทย์มีหนังสือรับรองให้หยุดรักษาตัวแต่ไม่เกิน ๖๐ วัน

ข.กรณีผู้เสียหาย...

ข. กรณีผู้เสียหายที่มีรายได้ประจำ หากระหว่างเจ็บป่วยไม่สามารถไปทำงานได้ และไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากนายจ้าง ให้ชดใช้ความเสียหายตามช่วงเวลาที่ไม่สามารถไปทำงานได้โดยคำนวณตามอัตราค่าจ้างหรือค่าตอบแทนที่นายจ้างหรือหน่วยงาน ต้นสังกัดจ่ายให้ ณ วันที่ได้รับความเสียหาย ไม่เกินเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตามจำนวนวันที่แพทย์รับรองให้หยุดรักษาตัว แต่ไม่เกิน ๒ เดือน

- ค่าชดเชยการสูญเสียอวัยวะหรือสมรรถภาพในการทำงาน ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- ค่าใช้จ่ายในการจัดการศพไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท
- ค่าขาดรายได้การให้ทายาทคนละไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

ในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาลให้หน่วยงานของรัฐประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อเตรียมการต่อสู้คดีและหาผลการพิจารณาในเบื้องต้น ปรากฏว่าความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่ ไม่ได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ให้เรียกเจ้าหน้าที่ผู้เข้ามาเป็นคู่ความในคดีด้วย แต่หากความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่ได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องไม่มีการเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดี แต่หากผู้เสียหายได้ฟ้องเจ้าหน้าที่ผู้ขึ้นต่อศาลก่อนแล้ว ให้พนักงานอัยการแถลงต่อศาลเพื่อให้เจ้าหน้าที่ มีโอกาสพ้นจากการเป็นคู่ความในคดีและให้ช่วยเหลือทางคดีแก่เจ้าหน้าที่ในระหว่างนั้นด้วย หากคดีถึงที่สุด แล้วปรากฏว่าทางราชการเป็นฝ่ายแพ้คดีและต้องชดใช้เงินให้แก่บุคคลภายนอกให้ดำเนินการไล่เบี้ยเจ้าหน้าที่ ภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่จ่ายเงินตามคำพิพากษาของศาล แต่ต้องพิจารณาให้ได้ความว่าเจ้าหน้าที่ผู้ขึ้น ได้กระทำการด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้นทางราชการจึงจะมีสิทธิไล่เบี้ยได้ หากพิจารณาได้ความเพียงว่าเป็นประมาทเลินเล่อธรรมดา ทางราชการไม่มีสิทธิไล่เบี้ยจากเจ้าหน้าที่ ความเสียหายย่อมตกเป็นพับไป หากเจ้าหน้าที่ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกไปก่อนแล้ว โดยผลพิจารณาเป็นที่ยุติว่าเจ้าหน้าที่ไม่ได้กระทำการนั้นไปโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่ก็มีสิทธิไล่เบี้ยให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวนดังกล่าวภายหลังได้

ลงชื่อ (ผู้ถ่ายทอดความรู้)

(นางสาวมนัญญา ทองนิวัน)

ตำแหน่ง นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ

ลงชื่อ (ผู้ถ่ายทอดความรู้)

(นางสาววรรณิกา คำสุข)

ตำแหน่ง นิติกร

วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๗ (จัดทำรายงาน)

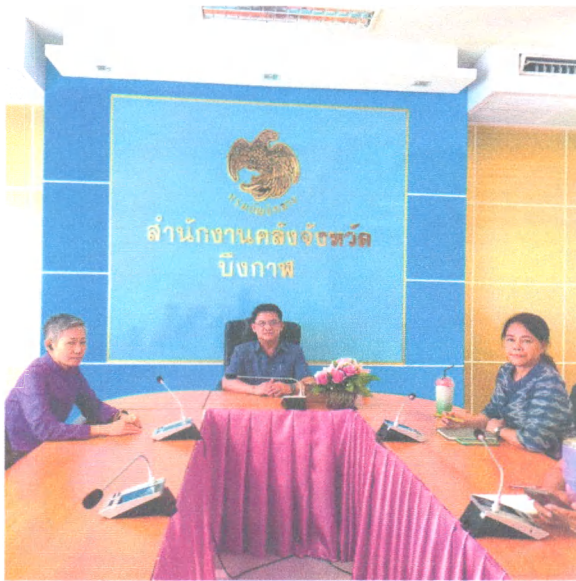
ลงชื่อ (ผู้บังคับบัญชา)

(นายชาญวุฒิ ศรีเครือ)

ตำแหน่ง คลังจังหวัดบึงกาฬ

วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๗

รูปถ่ายกิจกรรม

ผู้บรรยาย

รายชื่อผู้เข้าร่วมรับฟังการถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากรภายในหน่วยงาน

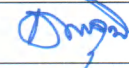
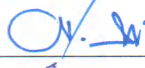
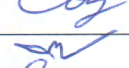
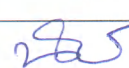
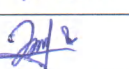
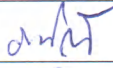
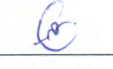
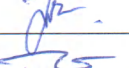
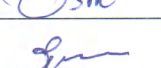
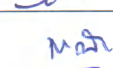
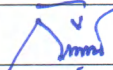
ด้าน องค์ความรู้ด้านกฎหมายการเงินการคลังภาครัฐ

เรื่อง ความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๗

หน่วยงาน สำนักงานคลังจังหวัดบึงกาฬ

จำนวน บุคลากรทั้งหมดของหน่วยงาน..๒๐..คน ผู้เข้าร่วมรับฟังการถ่ายทอดความรู้...๒๐...คน คิดเป็น.....๑๐๐ %

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๑	นายชาญวุฒิ ศรีเครือ	คลังจังหวัดบึงกาฬ	
๒	นางสาวทิพากรณ์ สุขศรี	นักวิชาการคลังชำนาญการพิเศษ	
๓	นางธัญชนก จันทรเหลื่อง	นักวิชาการคลังชำนาญการพิเศษ	
๔	นางสาวมนัญญา ทองนิวัน	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ	
๕	นางสาวอรนุช วัดทุ่งใหญ่	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ	
๖	นางสาววิไลวรรณ แก้วเชียงหวาง	นักวิชาการคลังปฏิบัติการ	
๗	นางสาวจารุณี วงศ์ราชา	นักวิชาการคลังปฏิบัติการ	
๘	นางสาวนัยนา ผิวผ่อง	นักวิชาการคลังปฏิบัติการ	
๙	นายวิศักดิ์ เหลาบัว	นักวิชาการคลังปฏิบัติการ	
๑๐	นางสาวอมริสา อามาศย์	เจ้าพนักงานการคลังชำนาญงาน	
๑๑	นางสาวภาวิณี ผิวผ่อง	เจ้าพนักงานการคลังชำนาญงาน	
๑๒	นางสาวยลดา ชาวไทย	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ	
๑๓	นางสาวธนพร วิทย์พานิชกร	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ	
๑๔	นางสาวรัตติกาล โนวฤทธิ์	เจ้าพนักงานการคลังปฏิบัติงาน	
๑๕	นางสาวเจนจิรา ไพคำนาม	นักวิชาการคลัง	
๑๖	นางสาวพิมลรัตน์ อินทร์อุดม	นักวิชาการคลัง	
๑๗	นางสาวอรทัย นันตะหน้อย	นักวิชาการคลัง	
๑๘	นางสาวรุ่งลดา วงศ์แสงจันทร์	นักวิชาการเงินและบัญชี	
๑๙	นางสาวกรรณิกา คำสุข	นิติกร	
๒๐	นายกัญจน์ธิวัฒน์ ประจิมทิศ	นักวิชาการคลัง	

หมายเหตุ : บุคลากรภายในหน่วยงานเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนบุคลากรภายในหน่วยงาน